

درگاه

۵ تشرین ثانی ۳۳۷

نومرو : ۱۴

برنجی سنه : ایکسجی جلد

صناعت

(مابعد) []

— طرز نمیل —

بر آقام (رودن) فی صناعتگاهنده زیارت
ایندیکده کندیسله صحبت ایدرکن پک چابوق قراکافی
باصمش ایدی .

بردنره بکا دیدیکه :
— عتیق رهیکله برلامه نك ضایه هیج
بافدیکزمی ؟

— طوغریسی خیر ! دیبه برآز متجربانه جواب
ویردم .

— غالباً سزی حیرت و تمجیده براقیورم ،
و برهیکله کوندوزك ضایسندن غیری برصورتله

(ورنوسن - دو - مدیسس)

باقی فکرنیده غریب برهوس و خیال اولوق
اوزره تلقی ایندیککیزی آکلاپورم .

البته ضیای طیبی ، کوزل براتری هیئت

« درگاه » . نوسر : ۹ ، ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۳ .

عمومیه سنده تماشا به الك مساعد اولان ضیادر...
فقط برآز طوریکز... سزه برنوع تجربه
اجرا ایده جکم که شهسز سزك ایچون فائده لی
اوله جقدر ...

بو ائشاده بر لامبه یاقش ایدی . بو لامبه یی
آلدی و بی صناعتگاهک برکوشه سنده بر فاعده
اوزرنده مرکوز بولنده اولان سرمدن بر انسان
کوددسینه طوغری کوتوردی .

(فلورانس) . موزه سنده کان مشهور (ورنوسن -
دو - مدیسس) هیکلک اوفق و فوق العاده لطیف
عتیق برقوبیه یی ایدی . (رودن) بونی اوراده ،
عضا چاهورکن کندی سوحاتی تحریک و ایفاظ ایچون
بولند بریور ایدی .

— یاقلاشکنز ! دیدی .

لامبه یی هیکلک یان نارفنده و اونک ممکن اولدینی
قدر یقینده طوغری یادن سیروب کچن رضیایله
قارخی تنور ایدیور ایدی .

— نه کورپیور سکنز ؟ دیبه سوردی .

وهائه اولاده بن ، بردنره نظریه چاربان بر
شیدن صوک درجهده حیرته قلدم . فی الواقع بو
صورتله توجه ایدلن ضیا ، سرمرک سغلی اوزرنده
بکا برچوق خفیف قیارتیارله چقورلر ارانه ایندی که
بونارک اوراده موجودی هیج بر وقت عقلمه کلشن
ایدی . بونی (رودن) سولدم .

— اعلا ! دیبه تصویب ایندی .

صکرده دوام ایدرک :

— انی باقیکنز ! دیدی ،

وعین زماندهده (ورنوسن) ی طاشیان مدور
طبله یی خفیف خفیف دوندردی .

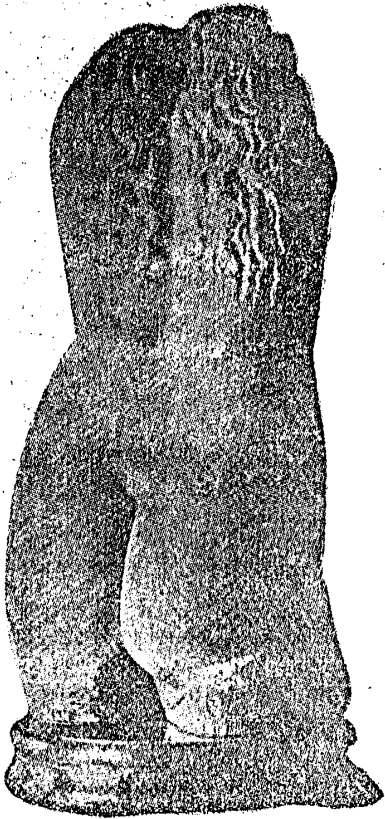
بودوران ائشاندن قارنک بتون سطحی اوزرنده
حقیقه کورینه میه جک وحس اولنه میه جق درجهده
اوفق برخلی چیقندی و قیارتیارلر کوزمه ایشمه که دوام
ایدیور ایدی . یکنظرده بسط کورین شی ، حقیقت
حاله امثال سز برصورتده قاریشقی ایدی . مشاهدات
و مطالعاتی ناحت استاده تودیع ایندم . تبسم ایدرک
باشی صالادی :

— فصل ؟ جدا خارقه نما دکلی ؟ دیدی .

بو قدر تفرعانی کشف ایده جککیزی اوئماد -
یفکیزی تسلیم ایدر سکنز یا ؟ ایشته !.. قارنی
اویاقلره ربط ایدن خطوط متموجه نامتاهیه یه
باقیکز ... قالچه نك بتون جاذبه دار انجالتیرنی
تماشا یله ذوقیاب اولیکز... شیمیدی ده بوراده...
بلک اوزرنده بتون بوشایان پرستش حقیرلری
کوریکز .

متمبدانه راشتیاق ایله یواش سوبیلور و بومرمر

اوزرندهده صانکه اوکا عاشقی ایش کی اکیلوز
ایدی .
— عادتا حقیقی ائدر ! دیبور ایدی .
صکردهده بوشانه دوام ایله :
— بونی انسان ، بوسه و نوازشله یوغورلمش
ظن ایده جک ! دیدی .

عتیق کوردده

بده بردنره انی هیکلک قالچه یی اوزرنده
کوتوره رک :

— بو کوردیه ال ایله طوقنجه انسان
عادتا اونی صیجاق بوله جق ظن ایدیور ، دیدی .
برآز صکردهده :

— ای ! شیمیدی یونان صناعتنه دائر
علی العاده ویریان حکم حقنه نه مطالعهده
بولتور سکنز ؟ دیدی .

دیرلرکه — و بوفکری الک زیاده نشر و تعمیم
ایندن ده بالخاصه académique مسلکته تابع
بولنالتیرنی آثار عتیقه یی طبق طبقینه و صوتوق
و تأثیر سز برصورتده قوبیه اتمک مسلکتنی
اتخاذ اتمش اولانلردر — قدما ، غایه خیالی به
فوق الحد حرمت و اعتبار ایندکلی ایچون

چامورله اعمال ایتدیکم صروده بوکا دقت ایدرک دیمش ایدیکم :

— رودن ، هیچ ده بجره میورسین .
یادینک پراقاری هپدوز وایسی کوستره مشین .
اونک ایچون حقیقی کورو میورلر . بونلردن
بر قاجق ده اوجاری سکا طوغری متوجه
بولدینی حالده کوستره انسان اونلره یاقچه
درینلکی حس ایتسون .

سوزنی دیکلدم واستحصال ایتدیکم
نقیجه ده کمال تقدیر ایله حیرت ایتدم . بونک
اوزرینه (قونستان) دیدی که :

— سکا سوبایه حکم شینی ایجه خاطر کده
طوت . بوندن بویه نحت ایدم چکک زمان
اشکالی هیچ — طحاً دکل ، عمقاً کوره که
چالش ... برسطحه یالکیز برحکمک منهای ،
و بوجمک سکا طوغری توجیه ایتدیکی آرزوق
کنیش اوجی نظریه یاق . ایشته « تمیل »
علمی بوسایه ده اکتساب ایده بیلرسین .

بوقاعده اساسیه بنم ایچون شایان حیرت
برصورتده ثمره دار اولدی .

بونو اشکال ذیروحک تصنیع واجراسنده
تطبیق ایتدم . بدنک اقسام مختلفه سنی آرزوق
مستوی سطحلر صورتده تخیل ایده چکمه
اونلری داخلی حجملرک حقیقتیلری اوله رق تصور
ایتدم . کورده نک و یا اعضا نک هر برقراریتسند ،
تحت الجلد عمقاً توسع ایدن بر عضله نک و یا
بر کیمک اونکله بر حذاده بولنشینی حس
ایتدیرمکه چالشم .

بوصورتده اشکالک حقیقلکی سطحی
اوله جق برده — طبق حیات مثللو — عادتا ایچریدن
طیشاری یه طوغری اکتشاف ایدر کی اولدی ..
حالوکه قدما نک ده ایشته تماماً بواصول
تمیلی قوللانمش اولدقلرینی کشف ایتدم .
اثرلرنده کی دینچلک و اهتراز کارانه اولان یوشاقلق-
ده البته بواصول فیه سایه سنده در .

(رودن) تکرار (وهنوس) هیکل لطیفی
تماشایه ملالدی . بردنبره دیدیکه :

— فکریکزجه ، (غزله) ، زنک اساساً
ناقشه می یوقسه ناحته می مخصوص برمزیتدر ؟

ایشته آثار قدما یی تمامی تمامه تقلید ایدنلرک
کاذب اولان غایه خیالسنی یونان صناعتندن
تمیز ایدن فرق دخی بوصورتله آکلاشلمش
اولور .

مرملمه « وهنوس »

قدما عینده خطوطک تعممی ، بتون قهرعائک
حاصل جمی و محصله سی اولدینی حالده مقلدین
قدما نک — ایدر مکن عبارت اولان اصوللاری
ایسه برقت و ضعفدر ، واهی برطمطراقدر .
هیاکل یونانیه نک تیرنه بن عضلاتی حیات ،
جانلاندیردینی و ایصیتدینی حالده (آقاده میک)
دینان سالف الذکر صناعت مقلده نک محروم
متانت اولان بیکاری عادتا موت ایله حال
انجماده کلش کیدرلر .

برمدت سکوت ایتدی . بعده دیدیکه :

سزه بیوک برسر تودیع ایده حکم . شو
(وهنوس) ک قارشوسنده شیمدی حس
ایتمش اولدینمز تأثیر حیات بیلیرمیسکیز نه ایله
حاصل اولیور ؟ علم تمیل ایله . سزه بو کلهلر
مبتدل کی کورینور ، لکن بونک اولانجه
اهمیتی شیمدی تقدیر ایده چکسکیز .

« علم تمیل » ی بکا ، هیکل تراشق سلکنه
ابتدای دخیولمه دوام ایتدیکده اولدینغ صناعته کاهده
چالشان (قونستان) نامنده بری تمام ایتشددر .
برکون پیراق شکللریله مزین برباشانی

لمی کویا خوار و ذلیل دیبه استحقاق ایتشار
واثرلرنده حقیقت ماده نک بیکلرجه قهرعائی
ارائه ایتمکدن امتناع ایلشاردر .

ادما ایدرلرکه اونلر یالکیز ذهن وفکره
خطاب ایدن وجوایی اوقشامغه مساعد اولمان
برکوزلاکی ، ساده لشدیرلمش اشکال ایله احداث
ایدرک بوصورله طبیعت دروس ویرمک ایستمشلردر .
بولسانی قوللانلر ایسه صناعت عتیقه ده
موجودیتی تخیل ایتدکاری مثاله استناد ایدرک
طبیعی تصحیح ، تقیص و تحدید قالفشور
واونی حقیقته هیچ رمناسیتی اولمان تأثیرسز ،
صوتوق ، عادی و ملطرد بر محیط شکلی حاله
کتیر میورلر .

نادرجه ده آلدقلرینی ایسه سهر شیمدی
رأی الین مشاعده ایتدیکز .

شهر سز یونانیلرک فکری بک منطق اولدینی
ایچون الک اساسی جهتی سوق طبیعی ایله بللی
ایدرلر ایدی . سمای بشرک غالب اولان علامتی
قوتله افاده ایدرلر ایدی . مع مافیله زنده اولان
قهرعائی ده هیچ بروقت طی و حذف ایتمه مشلردر .
بونلری هیئت عمومیه داخلده ستر و مزج
ایتمکله اکتفا ایلدیلر . ساکن و متوازن آهنکلرک
مفتونی اولدقلری ایچون طور و وضعیتک زکود
وسکونته خلل ایراث ایده بیله چک اولان
قهرعات تالیبی غیر اختیاری اوله رق تخفیف
و تقلیل ایدرلر فقط اونی هیچ بروقت بسبتون
حذف ایتزلر ایدی .

یالانی اونلر هیچ بروقت اصول وقاعده
اتخاذ ایتدیلر .

طبیعت تماماً حرمتکار و عاشق اولدقلری
ایچون اونی دائماً کوردکلری کی تصور ایتدیلر
و هر وسیله ده دلمه اولان برستشارینی فوق الغایه
اظهار ایلدیلر . چونکه اونی خوار و حقیر
کورمش اولدقلرینی ظن ایتک جنت اولور .
جسم بشرک کوزلاکی هیچ بر قومه اونلرده
اولدیندن ده ذوق انکیز بر رقت و شفقت
تحریرک و تولید ایتش دکادر . اونلرک تمیل
ایلمش اولدقلری کافه اشکال اوزرنده برجد
استغراق کنز کیدر .

قورلمره جيزديكم خطار

اوكونى كوكم كى يورغوندى دكن ،
روخده نشهدن يوقدى بر اثر ...
دكنكم قورلمده كزديكه سس سز
اوكمده جالاندى بر جوق جيزكيلر .

دالغملر قومسالدن كابوب كچنجه
بوزولدى قورلمره جيزديكم خطار ؛
باقدم : او خطارلك برنده ايجه ،
بايرسز نقشار وشكار وار .

دوشوندم : ارزولر ، بز انسانلر
خياله بولمه نه خطار جيزره ؟
بر قدر دالغامى كچنجه بارين
او خطار بام باشقه برشكلك بگزره .

على مختار

-- طبعى نافته !

— اولمى ؟ او حالده شو هيكله بايكنر .

بوني ديمكه برابر عتيق كوروده يوقايدن تنوير
ايدم بيلمك ايجون لامبىي ممكن اولدينى قدر يوقارى
قالديردى .

— مملر اوزرندكى شوشدلى ايشيقلره ،
تسك بولكلوملرندكى شوقوتلى كولكلره ، برده
بوجسم لطيفلك الك نازك قسملرى اوزرند عادتاً
بخارلى وتيردك اولان يارى آيدنقلره ، هواده
اريسور ظن ايديله جك درجده كتدكه قوت
وششدى بك ايجه اوله رق غائب ايدن شو
طبقه لره بايكنر . نه ديرسكنر ؟ عادتاً سياه
وبياض رنگلرده خارقه مملر اهنك اصوات دكلې ؟
تصديق وتسليمه مجبور قالدم .

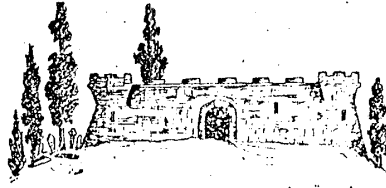
— نغدر غريب و عجيب كورينورسه
كورينسون دينيله ياوركه بيوك ناختر ، جدآ
الكاي ناقشار ودها طوغرىسي الك اى حكاكار
قدر رنگشاندلر .

جسمك قباديق برلرندن او قدر ماهرانه
استفاده ايدرلر ، جرأت ضياعى محويت ظل
ايه او قدر كوزل امتزاج اينديرلرلك حصوله
كتيردكارى منجوات ، الك ششعه دار ترسيات
محكوكه كى ذوق آميزدز .

حالبوكه رنگ - ايشته مقصدمده ذاتاً بو
ملاحظه بيه نقل كلام ايتك ايدى - كوزل برطرز
تميلك چيچكى كيدير . بوايكي مزيت داتما بربريله
مرافق بولنور و هيكلتر اشغلك بالجه آثار نفيسه نه
برلم زنده ده كى حال آتشي و برنده ايشته
بولنلردر .

[مامدى وار]

وصير

ملى اجتماعات

شهره - اسلام تاريخ و مدنيت دار
(پروفور و . بارتوليك مطالعه مى)

— ۲ —

مسلمان مدنيتك انحطاط مسيلبرى مسئله سنده
اساسلى بر جواب اعطاسى علمك بوكونكى حاله نظراً
امكانسز كيدير ؟ بومسئله لك حل ايجون ، هموميله
ديكر تاريخى مسئله لرده اولدينى كى ، مطالب دوريه
عائد بوتون منابى ، ممكن اولان بر تماميت داخلده
آله آتقى و بونلر اوزرند تاريخى انتقاد اصولارى
تطبيق ايتكندن باشقه يول اولماز . زمانه ده مسلمان
ديناسنك ميلادى ۱۴ نجي دن ۱۷ نجي عصرلره
قادركى تاريخه عائد منيكلر بويوك بر قسمى هنوز
نشر اولونوب موقع استفاده يه قونولامش بر حاله
دوربور . آنجاق بو خصوصده مسلمان تاريخك بعض
تظاهرى قيداولونه بيليركه بونلر كعمومى مدنى وضعيته
تاثيردن خالى قالش اوله لرى فرض اولونه ماز . بوجله دن
اولق اوزره موضوع بحث اولق لازم كان واقعات
اولا باربار استيلا لرى دركه مسلمان ديناسى جغرافى
وضعيتى اعتباريله بوكاغرب اوروپاده اولديندن جوق
دها فضله معروض قالشدر ؟ ثانياً آسيانك مسلمان
قسمى دركه آسپانك و هندستانك دكر يولنك كشف
وكشادنن سوكره جهان تجارى آنا يوللرينك بويوننده
قالشدر ؟ نهايت سنى توركارله شيبى عجملر آراسنده كى
مخاصمه لركلر بونك نتيجه سنده مسلمان مدنيتك
وحدق زائل اولشدر .

مسلمانلرده داخل اولدينى حاله هيچ كيمسه ،
۱۷ نجي عصر دن سوكره مدنيتك عائد عصرى ارتق
مسلمانلر اولايوب غربى اوروپا قوملرى اولدينى حقيقتنه
اعتراض ايجور . آنجاق بودورده مسلمانلر كنديلرينه
تقدم ايدن عصرلر مدنى سعيلىرى كمره لرى نه درجه يه
قادر غائب ايتش وينه اوزمانلر اوروپاده وقوع بولان
مدنى مساعينك ثمرلرندن نه درجه استفاده ايتش ؛ باشقه
تعبيرلره ، غرب مدنيت ديناسنك مخلف شعبه لرى
آره سنده كى مواصله نه قادر بر مدت دوام ايتش اولدينى
مسئله سى دها جوق اخلافيدر .

شبهه سركه ، مسلمان عالنده ، علمى عنعنيله
هيچ بر زمان قلمى بر صورتده انقطاع بولامش وهر
زمان لك بوكسك دورلر لك بويوك متفكرلرينك
اثرلرى تدقيق وتتبع ايدن عالمر كلشدر ؛ فقط بو
عالمر آنجاق سافلرلىك استخراجلرى نغسه لر ،
بولردن مؤخرآ مستقل اجتهادلوه بولونه جق درجه ده
استفاده ايدم ضرلردى . حقى مسلمان عرفان و مدنيتى
آبدلرلىك تدقيق خصوصده بيله مسلمانلر تقدم حقى

درگاه

اوروپا ليله ترك ايتكه مجبور قالديلر . مسلمان يازمه
كتابلرى اوروپا كتبخانه لرته او قادر كيتله كللكه باشلا
دى كه ، كورونديكنه نظراً ، ده ۱۷ نجي عصرده
مسلمان عالملك تاريخه عائد كتاتى منيكلره اوروپاده ،
مسلمان دولتلرينك باختيارنده اولديندن دها قولايلايه
وصول ووقوف ممكن اوله بيلنوردى . ۱۷ نجي عصر
سوكازنده ده رايو مارشدين ، پيدايوتك اورپانتال

غنواى آلتنده تاليف اولانان محيلى قاموس ده
اوزمان شرقه قطعياً آتاق باهامش بر اوروپالى عالملك
مسلمان اولكلرلىك تاريخه عائد نه مقصدار تاريخى
معاومات طولايه بيله جكنى واضعاً اثبات ايدر . طبيعى
مختلف مسلمان اولكلرلىك عرفان و مدنيتجه حال
و وضعيتلى بر اولاسايه جنى شبهه سزدر . اسلاميت
دورنده كى واوندن اوله عائد ماضيسنه متعلق كتاتى
منيلرلىك بويوك بر كيتنه محافظه ايتكده اولان
مصر بوكونده كتبخانه لرلىك نسبتاً زنگينليگيله نماز
ايتكده در ؛ ميلادك ۱۰ نجي عصرنده الفبا و تأسيس
ايدلش اولان - بو ازهر اسمنده كى جامع بوكون
دخى موجود وجهانده لك اسكى اسلام كليسى اواق
اوزره مروفدر ؛ ده ۱۹ نجي عصرده بعض
اوروپالى مستشرقلر مصرده كى شيوخلر دن درس آلفده
ايديلر . حتى شيخ ططاوى سن پترسبورغ دارالفنوننده
عرب لسان ، ادبيات و تاريخى درسلىرى و برمك
اوزره دعوت اولونشدرى ؛ فقط بو شيك علمى
منبتنا عد اولونوبوردى . شاگردلرندن برى اولان
مستشرق فرهدل كنديسنك شرقده عرب ادبياتى
قديم اثرلرى عشق و شوق ايله تدقيق وتتبع ايدن
يكانه برلى عالم عد ايديله بيله جكنى سويله بور . بوكون
ايسه هموميله اوروپالى عربى ايجيلردكه ، اوروپالى
هنديايجى بالخاصه سينيمايلىرك خلافة ، برلى عالمرلك
معاونتنه افتقار ايتمه مكده درلر .

خريستان و مسلمان دنيلارى آره سنده كى عرفانى
و مدنيتى انحطاط و مواصله ماضيه ده ده ، حالا اولدينى كى ،
دخى اختلاف دولاييسيله صعوبت دوجار اولوبوردى ؛
نه كم عبنى فرق دركه عرب عالملك اوروپاده بطى بر
صورتده انتشاريه سبب اولشدر . منع مافيه بودورده
آز جوق معارفه لر واقع اولوبوردى . ده ۱۵ نجي
عصرده توركار ، ۱۷ نجي ده عجملر اوروپا ليله عسكر
لك فننده كى ترقولرندن استفاده ايديلروردى ؛ جغرافى
اثرلرى ايجون يالكر شرق ده كيل ، عبنى زمانده
اوروپا منيكلرندن ده استفاده اينن تورك عالمى حاجى
خليفه لك فعاليتده بو ۱۷ نجي عصره عائدر . طبابت
ايسه ۱۸ نجي عصرده توركيا و ۱۹ نجي عصرده
عجمستانده منتشر اولشدر .

۱۸ نجي عصر دن اعتباراً اوروپا دوللرى دقتلرلى
يكيدن مصر و يافين آسيابه غطف ايتديلر . ده ۱۸
نجي عصرده ميدانه چيغمن اولان سويش قاناللك
كشادى فكرى ۱۸۹۶ ده موقع قلمه قونمشدر ؛
بوصورتله مسلمان اولكلرى تكرار كنديلرلىك باشلى